Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 1. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 2-го СІЧНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 2, 1982 No. 1. VOL. LXXXIX.

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ ВІДБУВ КІНЦЕВОРІЧНІ НАРАДИ, ПРОГОЛОСИВ ФОРМАЛЬНО 30-ту КОНВЕНЦІЮ ТА КОНВЕНЦІЙНУ ЧЛЕНСЬКУ КАМПАНІЮ І ВИПЛАТУ 600,000 ДОЛ. ДИВІДЕНДИ ЧЛЕНАМ

Помер мистець Петро Андрусів

Рівергед, Лонг Айленд, Н. Й. — Тут, у вівторок, 29-го грудня, несподівано помер на удар серця один з найвидатніших сучасних артистів-малярів, мистецтвознавців і ілюстраторів св. п. Петро Андрусів.

Покійний був абсольвентом Варшавської Академії Мистецтв; заступником голови Об'єднання Мистців Українців в Америці і довголітнім членом управи ОМУА на різних постах, включаючи пост голови в 1960-их роках; членом Наукового Товариства ім. Шевченка; головою Мистецької комісії Українського Інституту Америки; членом редакційної колегії журналу „Нотатки з Мистецтва" і певний час головним редактором цієї публікації і активним членом багатьох інших українських організацій.

Св. п. П. Андрусів народився 2-го липня 1906 року в Каменоброді у повіті Городок біля Львова в родині Стафана і Марії з Форлітів

Св.п. Петро Андрусів на тлі частини його монументального твору „Хрищення України-Руси.

(Закінчення на стор. 4)

Суд в Чикаґо вирішив віддати В.Половчака під опіку батьків

Чикаго, Ілл. — Стейтові власті не повинні були інтервеніювати у справі Володимира Половчака, юнака з України, який не захотів повертатися з батьками в Україну і вирішив, разом зі своєю дорослою сестрою, залишитися в цій країні, — заявив панель трьох суддів иллинойського стейтового апеляційного суду, приймаючи рішення про видачу Володимира під опіку батьків, які, як відомо, вміжчасі виїхали до Совєтського Союзу.

Своїм рішенням апеляційний суд анулював рішення суду для малолітніх, який віддав був В.Половчака під опіку стейту. Генрі Голцер, один з адвокатів Володимира, заявив після цього рішення, що він внесе негайно апеляцію до найвищого стейтового суду, а якщо буде потрібно — до Найвищого Суду ЗСА. Гарвей Ґросмен, адвокат Американської унії для громадських свобод, яка у відсутності батьків репрезентує

Володимир Половчак

(Закінчення на стор. 3)

Джерзі Сити, Н.Дж. (В.С.) — Встановлене статутом проголошення Звичайної Конвенції Українського Народного Союзу, зв'язана з цією Конвенцією членська кампанія, затвердження виплати дивіденди членам у 1982 році та цілий ряд рішень для добра УНСоюзу і його членства були предметом нарад кінцеворічного засідання Головного Екзекутивного Комітету, яке відбулося тут в приміщеннях Головної Канцелярії УНСоюзу в понеділок і вівторок, 28-го і 29-го грудня 1981 року.

Наради відкрив і ними проводив головний предсідник д-р Іван Флис. В цих нарадах крім нього взяли участь: заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, головний директор для Канади сен. Павло Юзик, заступниця головного предсідника Марія Душник, головний секретар Володимир Сохан, головний касир Уляна Дячук та головний організатор Василь Оріховський. Також були приявними на цих нарадах голова Головної Контрольної Комісії мгр Іван Геврик і частинно головний редактор „Свободи" Зенон Снилик.

Після прийняття порядку нарад вислухано звіт головного касира Уляни Дячук про пороблені інвестиційні кроки між попереднім і цим засіданням Головного Екзекутивного Комітету. У цьому звітовому часі закуплено бондів і банкових сертифікатів на суму 2,485,000 дол., та продано бонди на суму 940,000 дол. В тому самому часі дозріли до виплати бонди на загальну суму 235,000 дол. Уділено теж дві гіпотечні позички на суму 166,000 дол.

Опісля головний касир зреферувала справу виплати чергової дивіденди членам УНСоюзу, у висліді чого схвалено виплатити в 1982 році біля 600,000 дол. дивіденди.

Головний секретар Володимир Сохан предложив текст проголошення Звичайної 30-ої Конвенції УНСоюзу, який затверджено одноголосно і вирішено помістити його у „Свободі" в числі з 2-го січня 1982 року та в „Українському Тижневику" в числі з 3-го січня 1982 року.

Згідно з цим проголошенням вибори делегатів на 30-ту Конвенцію повинні бути проведені до 3-го березня 1982 року, тобто впродовж 60 днів від дня проголошення Конвенції. Повновласті для делеґатів і для заступників (по два формулярі для кожного) будуть розіслані відділам з місячними виказами та рахунками на січень. Відділи одержать формулярі повновластей для стількох делеґатів і заступників, до скількох делеґатів будуть вони управнені згідно зі станом повноправних членів з 31-го грудня 1981 року, тобто тих членів, які будуть поміщені на виказах відділів за січень 1982 року. Відділи мають обов'язок до десяти днів після проведених виборів делеґатів і заступників вислати Головній Канцелярії по дві виповнені повновласті для кожного з них. Після висилки виказів і рахунків відділам виготовить і проголосить Головна Канцелярія у „Свободі" адреси секретарів тих відділів, які матимуть менше, як 75 повноправних членів, щоб дати їм змогу об'єднатися з другими відділами для вибору спільних делеґатів і заступників.

Докладніше про підготовку до 30-ої Конвенції інформував учасників засідання д-р Іван Флис, який постійно вдержує контакт та співпрацює з Конвенційним Комітетом в Рочестері, Н. Й., що його очолює голова Округи УНСоюзу Володимир Гавриляк. До обов'язків цього Конвенційного Комітету належить ряд підготовчих праць до Конвенції, видання пропам'ятної конвенційної книги, програми культурно мистецької імпрези напередодні Конвенції та конвенційного бенкету.

На пропозицію головного організатора В. Оріхов-

(Продовження на ст. 3)

ПРОГОЛОШЕННЯ КОНВЕНЦІЇ УНСОЮЗУ

ОЦИМ ПОДАЄМО ДО ВІДОМА ГОЛОВНИХ ТА ВІДДІЛОВИХ УРЯДОВЦІВ І ВСІХ ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЩО

30-та ЗВИЧАЙНА КОНВЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

відбудеться в місті

РОЧЕСТЕР, Ню Йорк

в готелі Genesee Plaza/Holiday Inn

починаючи від 24-го травня 1982 року

Постанови статуту щодо вибору делеґатів на Конвенцію, кваліфікацій делеґатів, числа делеґатів з поодиноких Відділів і повновластей делеґатів є такі:

Вибір делеґатів і їх заступників має відбутися впродовж 60 днів від дня проголошення Конвенції. Маючи на увазі, що Конвенцію проголошено 2-го січня 1982 року, 60-денний реченець для вибору делеґатів і їх заступників скінчиться 3-го березня 1982 року.

Делеґатів і їх заступників, до яких управнений даний Відділ, вибирається на звичайних зборах членів Відділу. Найменування повинно відбутися зі залі, і всі кандидати повинні бути представлені членам перед голосуванням. Кандидат, чи кандидатка, який, чи яка, одержали найбільшу кількість голосів, є обрані на делеґатів. Безпосередньо чергові за кількістю одержаних голосів кандидати мають бути заступниками делеґатів у рівній кількості обраних делеґатів. Кожна однакова кількість голосів щодо заступників повинна бути вирішена негайно ще одним голосуванням над відносними кандидатами. Кожний член має право на один голос на кожного делеґата, до якого управнений Відділ. Делеґати і їхні заступники мусять бути вибрані на цих самих звичайних зборах Відділу. Якщо делеґат не зможе взяти участи в Конвенції, його місце займе заступник. Коли Відділ має більше делеґатів, місця перешкоджених займуть заступники по черзі кількости одержаних при виборі голосів.

На зборах можуть бути приявні і голосувати за делеґатів і їх заступників тільки повноправні члени УНСоюзу. Повноправним членом є такий член, що платить вкладки за своє забезпечення в УНСоюзі. Тим самим член, що відійшов на безплатне продовження або виплачене забезпечення, або є суспендований, не може бути присутній на зборах і не може голосувати. Повноправні члени можуть голосувати за делеґатів і їх заступників тільки в тому Відділі, в якому платять вкладки до Братського Фонду УНС. Неприявні не мають права голосувати.

Делеґатами і їх заступниками можуть бути вибрані тільки ті повноправні члени УНСоюзу, які мають всі кваліфікації на урядовців Відділу: є не менше як один рік членами УНСоюзу і не менше як шість місяців членами цього Відділу, що його мають заступати, до дня розпочаття Конвенції, і в якому платять вкладки до Братського Фонду УНС, закінчили 18 років життя, є українського походження і не є головними або відділовими урядовцями чи агентами якоінебудь іншої подібної організації чи компанії, та які сповняють всі обов'язки супроти УНСоюзу, зокрема виявили активну участь в організаційній та розвитковій праці УНСоюзу. Не можуть бути вибраними делеґатами чи їх заступниками особи, які колинебудь неоправдано або злосливо внесли або причинилися до внесення будь-якої судової скарги, акції або процесу проти УНСоюзу у власному імені або в імені будь-якого іншого члена.

Кожний правно існуючий Відділ УНСоюзу, що має 75 або більше членів, які платять в тому Відділі вкладки до Братського Фонду УНСоюзу є управнений до заступництва і голосування в усіх справах, які будуть порушувані на Конвенції, а саме: Відділи, що мають від 75 до 149 членів включно, вибирають одного делеґата; Відділи, що мають від 150 до 299 членів включно, вибирають двох делеґатів; Відділи, що мають від 300 до 999 членів включно, вибирають трьох делеґатів; Відділи, що мають 1,000 і більше членів, вибирають чотирьох делеґатів. Кожний делеґат є управнений до одного голосу. Жадний Відділ не може бути управнений до більше, як чотирьох голосів.

Відділ, який має менше як 75 членів, щоб здобути представництво на Конвенції, може об'єднатися з іншим Відділом, який також має менше як 75 членів, і коли обидва так об'єднані Відділи матимуть 75 або більше членів, які платять у цих Відділах вкладки до Братського Фонду УНС, тоді вони будуть управнені до вибору одного делеґата. Якщо ці Відділи не умовляться добровільно інакше, тоді Відділ з більшим числом членів буде управнений вибрати делеґата, а Відділ з меншим числом членів — заступника.

Відділ, що не заплатив усіх вкладок і належностей до каси УНСоюзу, не буде управнений до вибору делеґата чи делеґатів.

Повновласті делеґатів і їх заступників мають бути прислані до Головної Канцелярії УНСоюзу впродовж 10 днів по виборі делеґатів, але не пізніше, як за 60 днів перед Конвенцією.

Джерзі Сити, Н.Дж. дня 2 січня 1982 року.

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ:

ІВАН О. ФЛИС — головний предсідник
МИРОН Б. КУРОПАСЬ — заступник головного предсідника
Сенатор ПАВЛО ЮЗИК — головний директор для Канади
МАРІЯ ДУШНИК — заступниця головного предсідника
ВОЛОДИМИР Я. СОХАН — головний секретар
УЛЯНА М. ДЯЧУК — головний касир
ВАСИЛЬ ОРІХОВСЬКИЙ — головний організатор

ANNOUNCEMENT OF THE CONVENTION OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

NOTICE IS HEREBY GIVEN TO THE SUPREME AND BRANCH OFFICERS AND TO ALL MEMBERS OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, THAT THE

30th REGULAR CONVENTION

of the

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

will be held in

ROCHESTER, N.Y.

at the

Genesee Plaza/Holiday Inn Hotel
Beginning May 24, 1982

In accordance with the By-Laws of the UNA regarding election of delegates to the Convention, the qualifications for delegates, the number of delegates from each Branch and the credentials of delegates are as follows:

The election of delegates and their alternates must be held within 60 days of the announcement of the Convention. Since the Convention was announced on January 2, 1982, the 60-day term for election of delegates and their alternates ends on March 3rd, 1982.

Delegates and their alternates to which the Branch is entitled shall be elected at a regular meeting of the Branch by the members present. Nominations shall be made from the floor and all candidates presented to the membership for vote. The candidate or candidates receiving the highest number of votes shall be elected delegates. The next immediate candidates, in order of vote, failing to qualify as delegates, shall be alternates to a number equaling the number of delegates elected. All tie votes involving alternates shall be immediately resolved by another ballot for the candidates involved. Each member shall be entitled to one vote for each delegate authorized to the Branch. Delegates and their alternates must be elected at the same regular Branch meeting. In the event that a delegate fails or is unable to attend a Convention, an alternate shall be seated in his place, and remain seated for the balance of the Convention. If a Branch has more than one delegate the seats of the absent delegates shall be occupied by alternates in the order of the highest number of votes received in the election.

Only UNA members in good standing may be present at the meeting and vote for delegates and their alternates. A member in good standing is one who has a certificate of insurance in the UNA on which dues are being paid. A member who has transferred to extended insurance, or paid-up insurance, or is suspended, may not be present at the meeting nor can he (or she) vote. Members in good standing may vote for delegates and their alternates only in that Branch where they pay dues to the fraternal fund. No vote by proxy shall be allowed

Only those members may be elected as delegates or alternates who are in good standing and have all the qualifications for an officer of the Branch, i.e., have been members of the UNA not less than one year and of their Branch not less than six months and in which they pay dues to the fraternal fund, are over 18 years of age, are of Ukrainian nationality or descent and are not supreme officers or assembly officers, agents or salesmen of any other similar fraternal organization or life insurance company, and are fulfilling all obligations toward the UNA, in particular, have shown active participation in organizational and promotional work for the UNA. No person shall be eligible for delegate or alternate who at any time unjustifiably or maliciously instituted or caused to be instituted any suit, action, or proceeding against the UNA either on his own behalf or on behalf of any other member.

Every duly established Branch in good standing in the Association, having 75 or more members who pay in such Branch dues to the fraternal fund of the UNA, shall be entitled to representation and vote on all matters to be acted upon at the Convention as follows: Branches having 75 to 149 members inclusive, one delegate; those having 150 to 299 members inclusive, two delegates; those having 300 to 999 members inclusive, three delegates; those having 1,000 or more members, four delegates. Each delegate shall be entitled to one vote No Branch shall be entitled to more than four votes.

A Branch having less than 75 members, for the purpose of representation at the Convention, may unite with another Branch also having less than 75 members and if, when combined, the aggregate of the two Branches shall be no less than 75 members who pay dues in these Branches to the fraternal fund, they shall have the right to elect one delegate. Unless otherwise agreed by the mutual consent of both Branches, the Branch having the greater number of members shall be entitled to elect the delegate, and the Branch having the lesser number of members, the alternate.

A Branch which has not paid all dues and arrears to the UNA shall not be entitled to elect a delegate or delegates.

Credentials of delegates and their alternates must be sent to the Home Office of the UNA within ten days of the election, but no later than sixty days prior to the Convention.

Jersey City, N.J., January 2, 1982.

SUPREME EXECUTIVE COMMITTEE OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION:

JOHN O. FLIS — Supreme President
MYRON B. KUROPAS — Supreme Vice-President
Senator PAUL YUZYK — Supreme Director for Canada
MARY DUSHNYCK — Supreme Vice-Presidentess
WALTER Y. SOCHAN — Supreme Secretary
ULANA M. DIACHUK — Supreme Treasurer
WASYL ORICHOWSKY — Supreme Organizer

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Право і обов'язок боронити волю

Папа Іван Павло II у своєму Різдвяному зверненні, схопленому на 21 машинописних сторінках, присвятив найбільше уваги правам людини, з яких найпершим і найосновнішим є свобода, є всебічна воля кожної людини і кожного народу. Папа є головою Католицької Церкви, до якої належить 500 мільйонів вірних, але його звернення стосувалося усього людства і було насправді адресоване до тих, хто не має зрозуміння для прав людини та хто ті права обмежує,а то й цілком нівечить, перетворюючи своїх громадян у невільників, які мають слухати і мовчати. Звернення Папи було написане ще перед проголошенням у Польщі воєнного стану й перед ламанням тамошнього волелюбного руху спеціяльною частиною війська, яка б'є і стріляє, слухаючи наказу своїх, позбавлених людської совісти, командантів.

Це вперше Вселенський Архиєрей у Різдвяному зверненні до вірних займається такою проблемою, як права людини, але це зрозуміло і логічно: це перший Намісник Христовий, який безпосередньо, з власного досвіду, перевірив, що таке комунізм і що таке совєтська імперія. Папа стверджує, що кожна людина і кожний народ має не тільки право, але й обов'язок боронити свою волю. Очевидно, Католицька Церква є проти проливу крови і Папа не сприяє будь-яким насильницьким методам, — він не поручає боронити своєї волі і свободи кривавим повстанням та зударами з поліцією і військом, у висліді чого мусять бути людські жертви. Папа, ворог війни, називає „божевіллям" теперішні перегони у зброєнні. Він апелює до такого міжнародного апарату миру, який міг би той мир завести і зберегти. Проте Папа Іван Павло II, мабуть, не має великої пошани і не прикладає великої ваги до Об'єднаних Націй, де він виголосив був на Генеральній Асамблеї промову під час свого перебування в Америці. Теперішній Папа, як і зрештою його попередники у новітній добі, добре орієнтується у міжнародній ситуації і виявив уже свій талант, як державний муж і дипломат. Але він є Намісником Христовим, царство якого є не з того світу. Він є непомильним в інтерпретації Святого Письма і навчає згідно із Христовою наукою, як його передали Апостоли. Проте Папа є тільки людиною і патріотом свого народу, який саме тепер переживає важкий час боротьби за цю волю, про яку говорить Папа у своєму Різдвяному зверненні, хоч і написаному ще з початком грудня 1981 року, коли кремлівські правителі не примушували ще своїх польських преторіянів ламати гін до волі польських робітників багнетами.

Не всі католицькі духовники мають однакову думку, — появилися заяви деяких американських єпископів, які йдуть по лінії лівих лібералів, що завжди легковажили собі і далі легковажать загрозу від совєтської імперії та воюють демагогічними фразами, що теперішній Уряд ЗСА ніби сприяє тільки багатирям та замінює масло на гармати. Але у найвищій американській католицькій ієрархії є і такі духовники, які знають, що таке воля, яка різниця між волею і сваволею і що теперішню економічну кризу в Америці спричинила погоня за матеріяльними добрами, за щораз вищими платнями і винагородами, за перетворенням держави у „добродійну країну" — „велфер стейт" — з розпухлим бюрократичним апаратом та зловживанням тих, які підшиваються під поняття „бідних". Папа — високоосвічена людина, яка знає, що таке наука марксо-ленінізму, яка наказує зосередити в руках держави всю продукцію і її розподіл, — скасувати волю не тільки в ділянці політики, але й вільної торговельної ініціятиви, вільної конкуренції, спутати всяку вільну думку і діяти тільки за наказами влади, яка утотожнює себе з добром цілого народу. І тому Папа правильно стверджує, що без людських прав окремих осіб, кожної окремої людини, мужчини чи жінки, не існує й воля цілого народу.

У газетах появилися вістки, що в ході безпардонних розправ з опозиційними робітниками, слухняні владі вояки побили й арештували також уже багатьох польських католицьких духовників. Поминаючи суто етичний момент — це дуже немудра поведінка генерала Ярузельського, того самого, що брутально виселював і переселював лемків з їхніх батьківських сіл на „відзискані землі".

Створилася така парадоксальна ситуація, що в інтересі атеїстичного Кремлю є підтримувати посередницькі мирові заходи Ватикану. СССР, очевидячки, не хоче війни, ані торговельного бойкоту цілим Заходом. Мировим посередником може бути тільки Папа. Не вільно підкопувати його авторитету.

ДОСЛІДИ ПЕРЕВЕДЕНІ „Асошіейтед Пресс" і компанією Ен-Бі-Сі виказали, що три з чотирьох американців вважають, що ЗСА будуть втягнуті у війну в найближчих роках, але аж 59 відсотків запитаних переконані, що за президентури Роналда Реґена Америка не буде анґажуватися в жадну війну. Понад 45 відсотків думають, що теперішня Адміністрація забагато говорить про силу атомової зброї, збільшуючи тим самим можливість застосування тієї зброї у випадку конфлікту. Більшість також думає, що Уряд ЗСА повинен погодитися на обмеження зброї тільки тоді, якщо таку згоду дасть Совєтський Союз. Понад 50 відсотків запитаних є за примусовим побором до війська, 43 відсотка одобрюють зовнішню політику Адміністрації, 66 відсотків схвалюють тактику Р. Реґена супроти СССР, 38 відсотків думають, що ЗСА і СССР мають однакову силу зброї.

Ярослав Гайвас

НОВИЙ ЕТАП У ПОЛЬЩІ

У Польщі заіснували події, що від них немає ні повороту ні, ні утечі. Польський нарід повстав у могутньому мирному зрушенні, яке вже стало невід'ємною частиною його історичного процесу та його національної свідомости й життєвої сутности. Комуністична система в Польщі, ані не доросла до цього зрушення, ані не могла включитися в нього, чи вбудувати його в свою систему. Вона з волі свого російського повелителя пробує насильно перервати дальший розвиток того життєвого процесу. Але, як це звичайно у таких випадках буває, вона зриває його тільки на поверхні та заганяє його в надри життя, де він продовжуватиме існувати, розвиватися, потужніти аж до чергового виступу на життєву поверхню.

Від різних співдіючих сил залежить, коли прийде той черговий етап виходу на поверхню та які форми він матиме, Форми теперішнього зрушення в Польщі заскакують багатством своїх форм та виявів, які разом породили те величезне новум у совєтській системі, яким є незалежна, самоуправна професійна спілка „Солідарність". Майбутні назверхні вияви будуть або повторенням тих форм включно з „Солідарністю", тільки, очевидно з узглядненням нових умов і нових потреб, або зовсім чимсь іншим. Не можна ще передбачували повної перемоги комунізму. Опір польського народу може бути такий міцний, а провідні таланти провідної верстви такі високі, що в комбінації з відповідною міжнародною ситуацією-Москві і її польським виконавцям прийдеться відступати.

Дотеперішні етапи усамостійнювання Польщі визначені лінією, символами якої стали роки 1956, 1970, 1976, 1980. Дальший розвиток піде по тій самій лінії, тільки кожен раз на іншому рівні. Немає найменшого сумніву, що увесь той процес у Польщі йшов і далі піде в напрямі до унезалежнення польської держави і польського народу від втручання і наказів зізовні. Саме це, а ніщо інше є в ньому фундаментальне й найважливіше. В ньому виявився цілий ряд типово польських елементів і явищ.

У розмові, яка відбулася в Празі між закордонним репортером і чеським громадянином про події в Польщі, чех злорадісно і іронічно підкреслив: „1968 року принаймні росіяни вислали свої дивізії і своїх генералів проти нас, а тепер у польському випадку зробили це самі поляки на чолі з польським генералом Ярузельським". У цій іронічній заввазі віддзеркалена величезна різниця нібито подібних, а в дійсності зовсім різних процесів і подій в тих країнах. У Чехо-Словаччині уряд і партія на чолі з А. Дубчеком не лише очолювали, але й вони фактично творили народний рух, в Польщі ціле суспільство, а насамперед робітники творили цей рух. Збройна інтервенція Москви в Польщі при допомозі польських збройних сил на перший погляд виглядає винятково рафінованим і спритним потягненням. Рафінованим воно є, але про його сприт і далекозору успішність рішатимуть дальші події. А в дальших подіях польські збройні сили будуть мати за собою не лише досвід теперішнього виступу але й гірке самопочуття, що власне вони зіграли ролю ліквідатора зрушення польського народу і за це значна частина цих збройних сил захоче дістати свій реванш і очиститися. А це створить передумову і моральну атмосферу для виступів тих збройних сил далеко не в користь Москви і совєтської, системи.

Сьогодні ситуація в Польщі плинна і нестійка. На боці партії і режиму — величезні переваги, але проти них — народна стихія, найкращі елементи польського суспільства, зорганізоване в профспілці „Солідарність" робітництво. В такій ситуації — легко на різні зміни й непередбачені повороти. Вправді за плечима збройних сил режиму й партії стоять совєтські збройні сили, але й вони не всемогучі. А в масових зрушеннях, там „де народ виступає на кін історії" не все можна вкалькулювати й узяти під контролю.

Узгляднюючи це все, треба прийняти, що в дальшому розвитку подій у Польщі є можливі чотири варіянти. Перший і найбільш оптимістичний — це заламання совєтської інтервенції, виконавцем якої у цьому моменті є генерал Войцех Ярузельскі і його поплічники.

Цей оптимістичний варіянт був би можливий тоді, коли б партія і уряд, а з ними і Москва мусіли поступитися перед польським народом. Та це можливе тільки в такому випадку, коли б польський нарід протиставився їм усіма своїми силами, а до цього внутрішня ситуація в СССР та його ситуація в світі зазнали б радикальних змін нагірше. Натиску вільного світу, як вирішнього засобу для того аж ніяк до уваги брати не можна, бо це зовсім не реальне. Сучасні провідники Заходу, може з дуже маленькими вийнятками, замалі й закороткозорі на це.

Повною протилежністю до тотальної перемоги поляків була їх тотальна поразка. А тотальна поразка — це було б повернення статусу кво з-перед серпня 1980 року. Власне до реалізації цього варіянту всіми можливими засобами змагатиме Москва і її сателіти. Остаточне й дефінітивне повернення статусу кво було б не лише важким ударом для тих, що повстали та для цілого польського народу, але й важкою перешкодою у дальшому на- національному розвитку Польщі.

Між тими двома скрайностями є два інші варіянти, які ми можемо для ілюстрації цінности назвати „моделем Ґомулки" і „моделем Кадара".

„Модель Ґомулки" - це 14 років між 1956 і 1970 роком. Ґомулка почав, як національний герой, недавно звільнений зі сталінської тюрми, людина, що не піддалася Хрущову у його погрозах на летовищі в Варшаві, де відбулася історична зустріч і словесний двобій тих двох людей. Нарід підтримував Ґомулку, вірив йому і допомагав. Але Ґомулка зловжив довір'ям народу. Він не тільки не виконував своїх обіцянок і не здійснював прагнень народу, але гнувся щораз більше під московський диктат аж дійшов до того, що проти своїх польських братів вислав боївки хуліґанів, поліцію і військо. Цей варіянт буде пробувати здійснювати Москва, якщо їй не дасться повністю привернути статус кво. Але для його успіху передумовою є довір'я значної кількости поляків. А того Ярузельскі, улеглий інструмент у руках Москви, вже на самому початку не матиме.

І тому значно реальнішим від того варіянту є „модель Кадара". Кадар почав як відданий інструмент Москви. Він був її знаряддям в ліквідації мадярських патріотів і дисидентів на чолі з прем'єром Імре Наґі, якого з доручення Москви повішено. Таким знаряддям він є і тепер, бо слухає наказів з Москви, дає змогу органам КҐБ

(Закінчення на стор. 4)

Володимир Душник

ОФІЦІЙНА ДОКТРИНА СССР ПРО ВІЙНУ

Кілька днів перед початком американсько-совєтських переговорів у Женеві про обмеження атомового зброєння, уряд СССР видав брошуру про „Загрозу для Европи", в намаганні переконати світ, що під цю пору існує — „повна рівновага" збройних сил між Заходом і Сходом, і що існує теж різниця між совєтською і західньою стратегіями. „Стратегія Совєтського Союзу", — твердить брошура - це „оборонна стратегія", тоді коли західня стратегія Заходу, — це всеціло офензивна стратегія".

У брошурі одверто написано, що в 1960 роках стратегія СССР, накреслена совєтським прем'єр-міністром Ґеорґієм Маленковим, була „офензивною стратегією" з метою, щоб знищити мілітарний союз НАТО, а з цим безкарно перевести „пролетарську революцію" в цілому світі. Тепер, — твердить Кремль, — ситуація настільки змінилася, що не Совєтський Союз, а держави Заходу провадять „офензивну політику і агресивну стратегію".

Проаналізувавши цю нову „мілітарну доктрину" СССР, проф. Алберт Вікс з Нюйоркського університету, твердить, що ця мілітарна доктрина в нічому не змінилася. Він підкреслює, що совєтські автори, які пишуть на військові теми, щось іншого представляють совєтському читачеві, а зовсім щось іншого — на вивіз на Захід.

Наприклад, восьмитомова совєтська „Військова Енциклопедія", на якій виховуються совєтські старшини і вояки, проповідує активне змагання Совєтського Союзу за осягнення мілітарно - технологічної переваги над Заходом та взагалі переваги в кількості тактичної та стратегічної зброї, як також енциклопедія безустанно повторює про „совєтську перемогу" в нуклеарній війні та „цілковите знищення капіталістичної системи".

Совєтська енциклопедія так пише про „перевагу": „Перевага в числах і випосаженні витворює сприятливі можливості активних і рішучих кроків для знищення ворога несподіваним наскоком".

А в дальшому енциклопедія пише: „З приходом атомової зброї, рішучість і розмір наступу збільшуються і скорочується час для осягнення цілі, а значення несподіваної атаки збільшує остаточну вигру..."

Щобільше, совєтська мілітарна доктрина проповідує остаточну перемогу комунізму над капіталізмом:

„Атомова війна буде останнім і рішучим збройним ударом між двома супротивними світовими соціяльними системами, який натурально закінчиться перемогою для комуністичної суспільно-економічної системи над реакційно-капіталістичною системою, яка історично призначена на загибель.."

Між авторами совєтської мілітарної доктрини є — Ніколай В. Огарков, шеф совєтського генерального штабу, А. А. Сидоренко, В. Д. Соколовський, В. Є. Савкін, А. С. Желтов, й інші.

Шкода тільки, що европейці на Заході не читають совєтських видань і не мають змоги познайомитися із мілітарною доктриною Совєтського Союзу, а вірять совєтській забріханій пропаганді, що це Америка і НАТО є загрозою для світового миру.

Пригадуються часи з-перед Другої світової війни, коли світ висмівав „Майн Кампф" Гітлера, не беручи під увагу серйозно програми нацизму, яка явно проголошувала німецьке намагання запанувати над цілим світом. Це саме робить тепер комуністична Москва, однак західній світ ще й далі вірить в совєтську пропаґанду, в політику „миру" Москви.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ
Редагує Лев Яцкевич

Кришталі життя

У 1882 році, в Східній Африці, приступив до одного туриста тубілець, за плечима якого ховалося стидливо дівча. „Чи не хотів би бвана купити мою дочку — дешево, тільки чотири головки солі?"

Сьогодні, вартість життя людини вже не розцінюється кількістю солі, але це не применшує важливости цього мінералу у житті людини від сивої давнини до сьогодні.

Сіль становить основу сироватки крови та всіх рідин, що сповняють наші легені, серце, мозок та хребетний стрижень. Вона допомагає нашому організмові задержати його тендітний, хемічний баланс, без якого наше тіло було б здане на повільну смерть.

У старовиннім світі, сіль уважалася святою речовиною, що правила важливу ролю у релігійних церемоніях. З огляду на її важливість і рідкісність, вона стала в багатьох країнах основою монетарної системи.

У своїх спогадах з подорожі до Китаю венецийський купець Марко Польо пише, що китайці замість паперових грошей Великого Хана, залюбки вживали „соляні" гроші. Такими самими грішми користувалися 1,500 років до н.е. єгиптяни. Згідно з описом старовинних істориків, греки платили за своїх невільників соляними „монетами". 2,000 років тому, римські леґіонери одержували частково заплату за свою військову службу у формі солі. Звідсіля, її латинська назва „Соляріюм", що перейшла до англійської мови у слові „селері", що означає платню.

Від непам'ятних часів людина вживала солі, не тільки до приправи харчів та купецьких трансакцій, але також до консервування м'яса. Дія „соляної" консервації основується на гігроскопійній властивості солі, цебто на її здібності втягати в себе воду, без якої мікроорганізми не можуть розвиватися і доводити м'ясо до розкладу.

Більшість людей має хибне уявлення про те, що сіль, вживають виключно як приправу до їжі. В дійсності, діяпазон її використання далеко ширший. Згідно з недавно переведеною статистикою, у ЗСА вживають тільки 5 відсотків солі для харчових потреб, 95 відсотків річної продукції солі використовує промисел для своїх різнорідних потреб, — від ліків до охолоджування ядрових реакторів, включно. Щоб списати усі ділянки модерного промислу, що вживає для своїх продуктів солі, на те треба було б 500-сторінкової книжки. Одне певне, що без солі, колеса світового промислу мусіли б спинитися. Не слід тому дивуватися, що на виробництво цього цінного мінералу, королі та уряди держав накладали завжди високі податки, які викликували спротив і незадоволення простолюддя. Одним з виявів цього спротиву було здобуття Бастілії в Парижі, яке змусило французького короля Люї відкликати цей податок. Слідом за Францією, англійський король зліквідував соляний податок в Англії, але зате наклав його в новоздобутій колонії — Індії. Цей податок став пізніше символом англійської тиранії та засобом боротьби індійців з Англією за незалежність Індії.

Сіль так само, як повітря і вода, щедро розкинута природою по всій нашій плянеті. Одна частина, захована глибоко в землі в формі соляних покладів та соляної ропи, а друга в формі розчину в морській воді.

Моря займають сьогодні 70 відсотків поверхні нашого материка. Тотальний об'єм морської води дорівнюється 320 мільйонам кубічних миль, а кожна кубічна миля води вміщає 166 мільйонів тонн солі.

Сіль добувають із землі трьома методами: копалинною, бурінною та випарувальною. На світанку цивілізації, китайці були єдиним народом, що добував сіль у формі соляної води, методою буріння. Соляну воду вони вливали до металевих посудин та варили її над вогнем, або на сонці. По випаруванні, на дні посудин залишалася невелика кількість солі.

У той самий спосіб „випаровували" сіль з морської води майже всі народи, розташовані здовж морських побереж. Однією з найстарших метод, була копалинна метода, якої вживали і вживають досі ті народи, що мають підземні поклади солі на своїй території. Багато з тих копалень здобули славу соляних чудес світу.

Одним з таких чудес світу взажають репліку катедри Нотр Дам у Парижі, виконану в копальні солі в Болівії, в середині гори Зіпіквіза. Другим копальняним чудом-дивом уважають копальню солі в Велічці, в Польщі, що поруч болівійської копальні стала однією із найбільших туристичних атракцій світу. Цю атракцію становить вирізана в солі каплиця з вівтарем та фраґментами з життя Ісуса Христа. Крім цього є там виконаний зі солі ресторан, поруч підземного озера, яким турист може доїхати до двох балевих заль, освітлених канделябрами з кришталів соли та прикрашених соляними статуями Вулкана та Нептуна.

ЄЛЕНА БОННЕР, ДРУЖИНА АНДРЕЯ САХАРОВА, передала вістку, що Сахаров дістав серцевий припадок. В нього почалися серцеві перебої минулого тижня. Заалярмовані лікарі в шпиталі в Горькому, де перебуває Сахаров і його дружина, передали йому ліки, але не поінформували, як і коли їх вживати. Так само ліки, які йому дали, коли він залишив шпиталь, після 17-денної голодівки, були без зазначення, як і коли їх вживати.

Д-р Микола М. Палій

ЗБІРНИК „ЗБАРАЖЧИНА"

З рамени комісії Реґіональних Дослідів і Публікацій НТШ вийшла цього року об'ємиста книга „Збаражчина" під редакцією меткого і солідного науковця д-ра Володимира Т. Жили, професора Тексаса Тек університету. Перший том цього „Збірника статтей, матеріялів і споминів" охоплює, як сказано в передмові, " неоцінений матеріял для пізнання її (Збаражчини) минулого", і появляється як противага проти подібних совєтських публікацій, які „брутально спотворюють її історію, замовчують і фальшують факти з її минулого" (Передмова, ст. 7). Як бачимо, це книга великого народного і культурного завдання і закрою.

Щоб вив'язатися з цього нелегкого задуму, пов'язаного з нею, д-р Володимир Т. Жила запросив до співпраці, або скористав із послуг, багатьох авторів з усіх наших розсіянь, які написали понад сімдесят цінних праць з різних галузів знання, що відносяться до історії і буття Збаражчини і сумежних околиць. Немає сумніву, що така велика маса зібраного матеріялу вимагала не тільки знання видавничої справи, але, щобільше, послідовного віддання закроєній праці, сумлінної терпеливости і пильної систематизації передбачених деталів. Завдяки цим жертвенним зусиллям упорядчика, видавничій комісії пощастило подарувати читачеві справді монументальну книгу, яка своїм змістом і завданням виходить поза межі реґіонального зацікавлення.

Сам збірник поділено на чотирнадцять розділів: „Вступні завваги", „Праісторія та історія Збаражчини", „Географія та статистика", „Чужинці про Збараж і Збаражчину", „Релігія, мова, література і мистецтво", „Освіта", „Студентське життя", „Духова й матеріяльна культура Збаражчини", „Спорт", „Діячі Збаражчини", „Спогади", і „Збараж і Збаражчина поза межами України".

Уже із цих заголовків видно, що збірник охоплює велику територію інформації і знання. І не треба бути збаражчанином, щоб не знайти в цій книзі чогось корисного і тривалого. Бо, як кажеться деінде, в Збаражі „Подій було багато" (М. Мандрика, „Збараж", ст. 11), і що саме Збаражчина, на протязі п'ятьох сторіч, завжди була землею культурного підйому і поступових ідей, івидавала велике число історичної ваги діячів. Згадати б тільки наших Владик Івана Прашка і Никиту Будку, о. Григорія Грушку, першого організатора наших земляків у ЗСА, і багато інших священиків-патріотів; правників (Василь Балешта, Іван Кульчицький, Володимир Гамаль, Еміліян Давидович, Ростислав Білинський, Кипріян Білинський, Михайло Топорович, Іван Белей, Іван Зварун, Андрій Пащук, Данило Сеник, Степан Бохенський) і багато інших оборонців прав людини; викладачів-академіків високих шкіл (д-р Василь Стецюк, д-р Володимир Жила); професорів „крайових" і американських університетів; винахідників (Володимир Джус), лікарів (Роман Осінчук, Андрій Гаврилюк), математиків (Мирон Зарицький), літераторів, мистців і науковців (о. Володимир Герасимович, Іван Гнатюк, Антін Грицуняк, о. Григорій Грушка, д-р Вол. Т. Жила, о. Степан Качала, д-р Михайло Качалуба, Антін Малюца, Андрій Музичка, о. Іван Наумович, Мирослав Січинський); учителів-педагогів (Дмитро Атаманець, Іван Бабій), громадських провідників (Ганна Герасимович-Когутова, дириґентка; Юліяна Осінчук, концертова піяністка; Яцько Остапчук, Андрій Шмиґельський, політичні діячі), і багато-багато інших, яких тут не злічити.

Але зміст Збірника не обмежується тільки до поодиноких вибраних осіб: його суть прикрашують цінні і добірні праці, нариси, описи і сильветки оригінальної вартости. У науковій розвідці „Про назву Збараж" (Яр. Рудницький), наприклад, довідуємося, що загадкою цього імени займалися вже староруські історики, а далі, на протязі століть, поляки, росіяни, й інші. Підсумовуючи свої наукові виводи, автор твердить, що назва „Збараж" — це „одна з найстарших назв на українській території" (ст. 28). До подібних цікавих наукових дослідів належить теж предовга (28 сторінок), але займаюча праця Миколи Андрусяка, „Праісторія Збаражчини", обильно документована достовірним матеріялом; „Замок у Збаражі" (Ю. П. Н.); „Облога замку" (Осип В. Кравченюк) і „Щоденник облоги Збаражу в 1649 р." (переклад з російської мови Анатоля Юриняка). Не бракує тут і голосів і не-своїх (у передруку) істориків, які, колись, цікавилися Збаражем. Це здебільша описові примітки з пребагатими побутовими фраґментами, маловідомими нашому історикові. Солідного читача особливо захоплює об'ємиста стаття Владики Івана Прашка про „Церковне й релігійне життя в Збаражчині". Тут , у добре обдуманім нарисі, виведено історію нашого світського й монашого росту, основою якого являється віра, релігійність і прив'язання наших людей до свого обряду і своєї Церкви. Цю статтю збагачено численними фотографіями, репродукціями, схемами і статистичними таблицями. Великий і позитивний документ для майбутнього історика!

Для тих, що цікавляться українсько-польськими справами, Збірник має 18-сторінкову статтю-фраґмент історії Галичини минулого сторіччя о. Степана Качали в перекладі Степана Горака. Вельми повчаючий документ необмеженого часу. Варта теж відмітити, що сам упорядчик цього Збірника (д-р В. Т. Жила) написав аж десять статтей, деякі з них заслуговують на особливу увагу („Герб міста Збаража", „Мова Збаражчини", „Мистецькі надбання збаражчан"). За його старанням Збірник збагачено (в опрацьованні відомого літературознавця Д. Б. Чопика) цікавим розділом, „Літературна Збаражчина", з якого довідуємося про справді горді досягнення Збаражчини (і сумежних сіл) на полі письменства і мистецтва. Такі імена, як Митрофан Бречкевич, о. Володимир Гарасимович, Іван Гнатюк, Іван Грицуняк (автор оповідання „Свинська конституція" в обробці Івана Франка), о. Гр. Грушка, Володимир Жила, о. Степан Качала, Михайло Качалуба, Андрій Музичка, о. Іван Наумович, Оля Олійник, Микола М. Палій, о. Іван Дамаскин, Данило Попович, Матвій Попович, Осип Роздольський, Мирослав Січинський, Василь Стецюк, Борис Харчук, Антін Малюца, Степан Томасевич, Яків Струкманчук, Михайло Осінчук, Петро Обаль, Аркадія Оленська-Петришин, Богдан Паздрій, та багато інших, говорять нам про широкий діяпазон їх духової культури і того цінного творчого багатства, яке вони вклали і ще вкладають, у скарбницю національної творчости. Деякі з них, особливо незрівняні майстри пензля і театральної перфектности, стали невіддільними жемчугами нашого

(Закінчення на стор. 4)

В Америці

ЗГІДНО З ДАНИМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО агентства Юнайтед Пресс під час великого вікенду з нагоди Різдва Христового за новим стилем, тобто від четверга, 24-го до понеділка, 28-го грудня, на шляхах З'єднаних Стейтів Америки загинуло 355 осіб, багато менше, ніж передбачали чинники Адміністрації шляхів і транспорту, які, взоруючись на минулорічних цифрах думали, що на дорогах в цьому році загине приблизно 550 осіб. В інформації підкреслюється, що цьогорічна цифра забитих є найнижчою від 1955 року. Першою причиною зменшення смертностей і автомобільних випадків називається уважливість водіїв, погоду й інші обставини. На першому місці щодо катастроф стоїть Тексас (37 забитих), а далі Флорида (36), Каліфорнія (32), Ню Йорк (11). В інших стейтах число забитих було нижче 10.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ПОІНФОРМУВАВ кореспондентів, що Військова рада національного спасіння в Польщі поробила заходи, щоб ізолювати польське населення від одержування правдивих інформацій ізза кордону. Осноними джерелами інформацій були досі „Голос Америки" і „Вільна Европа", які у своїх передачах польською мовою подавали, користуючись даними численних агентств і кореспондентів, правдиві дані про події в Польщі, зокрема про терор і шикани стосовані супроти населення варшавським режимом. Починаючи з понеділка, 28-го грудня ц.р., передачі „Голосу Америки" натрапляють на труднощі передавання, бо Варшава, правдоподібно за технічною допомогою Москви, почала заглушувати все, що досі передавалося польською мовою. Польща як відомо, після познаньских подій перестала була заглушувати передачі закордонних радіостанцій, але Совєтський Союз продовжує це робити.

ПОНАД 10 ОСІБ ЗАГИНУЛИ, А КІЛЬКАДЕСЯТЬ були поранені в наслідок довготриваючої снігової бурі в районах скалистих гір і середньозахідніх стейтів Америки. В горах Колорадо за один тільки день випало два фути снігу. Адміністрація гірських готелів й інших курортних підприємств наказала закрити всі відпочинкові і лещатарські заклади не зважаючи на те, що вони втрачатимуть від 25,000 до 100,000 долярів кожного дня, залежно від величини закладу. В стейтах Юта і Орегон у зв'язку з глибоким снігом і залишеними на дорогах автомобілями, всякий рух практично припинився.

ПОЛІЦІЯ І СЛУЖБОПВЦІ ФЕДЕРАЛЬНОГО Бюра Інвестиґацій (ФБІ) заарештувати на Флориді, біля зимової резиденції віцепрезидента Джорджа Буша, трьох осіб-чужинців — Мохаммеда Рашайду з Ірану, Маріо Періллі з Італії і Хіра Петрова з Юґославії, які у своєму автомобілі мали автоматичну зброю, лещатарські маски і далековиди. Речник поліції заявив, що службовці ФБІ слідкували за тією „трійкою" ще від часу, як вона виїхала з Чикаґо в напрямі до Флориди. Прокуратура закинула їм покищо незаконне перевезення пальної зброї, але допити продовжуються.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПРОКУРАТОР ВІЛЛІЯМ ФРЕНЧ Смит найменував Леона Сілвермена, відомого адвоката з нюйоркського Волстріту, спеціяльним прокуратором, завданням якого буде перевірити закиди висунені проти секретаря Департаменту праці Реймонда Донована. Йому закидають, що він був присутнім при передаванні підкупних грошей представникам профспілки, робітники якої мали будувати станції для підземки на 63-ій вулиці в Ню Йорку. Донован заперечує такі закиди висунені проти нього його противниками. Спеціяльний прокуратор має перевірити чи Р. Донован приховав цю справу перед Сенатською комісією асиґнацій.

ГУБЕРНАТОР НЮЙОРКСЬКОГО стейту Гю Кері попав в конфлікт з Римо-Католицькою Церквою, яка відмовилась визнати його шлюб у Православній Церкві з відомою чикаґською міліонеркою Анджеліною Ґулетас. Спершу Католицька Церква категорично відмовилась визнати шлюб Г. Кері, а потім ватиканські чинники повідомили, що спеціяльна теологічна комісія і комісія процедуральних справ розгляне його прохання. Другою справою, яку обміркували католицькі теологи був триразовий попередній шлюб А. Ґулетас, а Католицька Церква, як відомо, не визнає розводів. До часу полагодження цієї справи Г. Кері не зможе приступати до святого причастя.

У світі

РЕЧНИК МІНІСТЕРСТВА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ КНР виступив перед представниками преси в Пекіні із заявою в справі продажу американських частин до літаків і іншої зброї Тайванові. Про цей продаж повідомив у Вашінґтоні речник Державного департаменту Дін Фішер, зазначуючи, що покищо сума продажу не переступить 25 мільйонів долярів, але всі замовлення на запасові частини для Тайвану доходять майже до 100 мільйонів долярів. Інформаційне аґентство КНР Нова китайська інформація, подаючи це до публічного відома, підкреслило, що уряд КНР рішуче протиставиться доставам американської зброї до Тайвану, зокрема модерних літаків і якщо такий факт матиме місце уряд КНР буде змушений витягнути з нього відповідні консеквенції. Чи достава американських частин до раніше проданих Тайванові літаків і інших родів модерної зброї, буде закваліфікована Пекіном як достава воєнних матеріялів, проти чого протестує КНР, дотепер ще не відомо. З урядових кіл КНР повідомили, що з огляду на важливість справи її розглядають найвищі державні чинники.

ДО ЄРУСАЛИМУ ПРИБУВ СЕНАТОР ЧАРЛЗ ПЕРСІ, голова сенатської Комісії для зовнішніх зв'язків, який тут відбув зустріч з прем'єром Ізраїля Менахемом Беґіном та з іншими керівниками політики Ізраїля. Розмова з Беґіном тривала понад три години й після неї сенатор Персі заявив, що в часі тієї розмови вияснено цілий ряд важливих справ, а зокрема ті конфлікти й неприязні заяви, які мали місце в останніх днях між обидвома сторонами. Персі сказав: „Напруження скінчилося, а тепер прийде нова атмосфера, почнуться нові заходи. Ми перейшли через різні непорозуміння, що мали місце в минулому і йдемо в напрямі закріплення тієї спеціяльної приязні, яка мала місце раніше між ЗСА і Ізраїлем". Сенатор Персі додатково сказав, що його розмови з Беґіном торкалися у першу чергу справ Ливану, Ґолянських висот і відносин та співпраці між Єгиптом і Ізраїлем. Прем'єр Беґін, як це підкреслив сенатор Персі, дав йому запевнення, що Ізраїль прямує до надання арабським палестинцям повних автономічних прав.

ПІСЛЯ ПОВОРОТУ З САВДІЙСЬКОЇ АРАБІЇ, президент Сирії Гафез аль Ассад повідомив, що його уряд сконтактується з Теграном у справі закінчення збройного конфлікту між Іраном і Іраком. Сирії дуже залежить на закінченні цього конфлікту і її уряд, найбільш приязний серед арабських держав до ісламського режиму Ірану, робить заходи у тому напрямі.

ПРЕМ'ЄР ІТАЛІЙСЬКОГО УРЯДУ ДЖІОВАННІ Спадоліні відбув пресову конференцію, присвячену в першу чергу діяльности Червоних бриґад та схопленню ними американського генерала Джеймса Дозієра. Прем'єр Спадоліні підтвердив попереднє урядове повідомлення про перехід Червоних бриґад від національних форм терору, звернених проти італійського населення до інтернаціональних, звернених проти видатних постатей у міжнародному житті. В тій новій формі діяльности має місце також тісна співпраця терористичних угрупувань різних країн. У зв'язку з тим, як повідомив Спадоліні до Італії прибули спеціялісти боротьби з терористами із Західньої Німеччини, ЗСА, а також інших країн. Крім цього з компетентними чинниками тих країн узгіднено рами співпраці у боротьбі з тероризмом, а тепер спеціялісти тих ділянок розпрацьовують деталі й методи тієї співпраці. Уряд Спадоліні домовився з урядом ЗСА, що в ніякому разі урядові чинники не ввійдуть у контакти та переговори з терористами в справі генерала Дозієра.

РІЗДВЯНА ПЕРЕДАЧА

Мейплвуд, Н.Дж. — Настоятель Української Православної Церкви Св. Вознесіння у Мейплвуді, Н. Дж., о. Іван Наконечний повідомляє, що в четвер, 7-го січня 1982 року, в День Різдва Христового за юліянським календарем, о год. 10-ій ранку, надаватиметься по радіо Служба Божа безпосередньо з церкви через радіостанцію WSOU—89,5 FM.

Ця програма в основному призначена для хворих і старших осіб, які не можуть самі прийти в цей день до церкви, щоб і вони мали можливість вислухати Різдвяну Службу Божу та відчути духовне єднання у прославленні Божого Дитяти. Це вже дев'ятий рік підряд о. Наконечний влаштовує різдвяні передачі. Попередніми роками вони в більшості були надавані на Свят-Вечір.

Суд в Чикаґо...

(Продовження зі стор. 1)

Михайла і Анну Половчаків на суді, заявив, що рішення апеляційного суду було об'єктивним, згідним зі законами стейту Іллиной щодо малолітніх.

Згадувана Американська унія настоює, щоб приспішити видачу Володимира батькам, але адвокати думають, що найвищий суд стейту Іллиной видасть у цій справі своє рішення, як тільки апеляція наспіє до цього суду.

Українська спільнота у З'єднаних Стейтах Америки і в інших країнах вільного світу затривожилась таким рішенням апеляційного суду, бо йдеться про долю молодої людини, життя якої може змарнуватися у совєтській тюрмі народів з причини бюрократичних махінацій американських судових властей.

Головний Екзекутивний...

(Закінчення зі стор. 1)

ського затверджено плян конвенційної членської кампанії, подробиці якої будуть проголошені в найближчому часі в „Свободі" та в „Українському Тижневику"

Після докладного обговорення цілого ряду справ, які були на схваленому порядку нарад, винесено наступні рішення:

- Договоритися про дальшу співпрацю з фахівцем братського забезпечення Джеймсом Балу, який мав би перевірити теперішні кляси забезпечення УНСоюзу і запропонувати нові пляни забезпечення, опрацювати нові пропаґандивні матеріяли про членство і забезпечення в УНСоюзі та опрацювати плян набору і вишколу нових організаторів.
- Прийняти пропозицію фільмового продуцента Славка Новицького, щоб документальний фільм історії українського поселення в Америці складався з двох півгодинних частин, кожна з яких творила б собою певну цілість.
- Продовжувати старання про побудову дому сеньйорів УНСоюзу на базі кондомініюм і замовити пляни таких побудов у архітекта Юрія Войновича;
- Схвалити участь УНСоюзу в Комітеті за Правопорядок в УККА та в його дальшій праці для добра української громади в ЗСА.
- Проголосити в „Свободі" та в „Українському Тижневику" ствердження-становище Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу до заяви 11 членів Головного Уряду — членів так званої Комісії за Правопорядок в УНСоюзі.
- Вислати листа на руки президента Конгресу Польонії А. Мазевского з висловами повної піддержки змагань „Солідарности" та цілого польського народу до волі.
- Поновно ствердити після розгляду найновішого листування в тій справі, що існує один повноправний Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Чикаго під головуванням Михайла Ольшанського.
- Договоритися з Міннесотським університетом про виготовлення індексу „Свободи" та перевірити можливості виготовлення цим університетом мікрофільмів важливіших архівних документів УНСоюзу.
- Продовжувати співпрацю з Гарвардським університетом у проєкті документального твору про голодовий голокост в Україні, признаючи на це видання фінансову дотацію.
- Доповнити та видати окремою книжкою розділ про Церкви в Україні із англомовної енциклопедії українознавства, як вклад УНСоюзу у відзначення 1000-ліття хрищення України.

Повідомляємо Друзів і Знайомих, що 30-го грудня 1981 року відійшла у Вічність

сл. п.

МАРІЯ ПОТОРОКА

проживши 87 років

ПАНАХИДА буде відправлена в п'ятницю, 1-го січня 1982 року, о год. 6:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку, Н. Й.

ЗАУПОКІЙНА ЛІТУРГІЯ буде відправлена в суботу, 2-го січня 1982 р., о год. 9-ій ранку в українській православній церкві св. Трійці при Брум вул в Ню Йорку, а опісля ПОХОРОН на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Донька — НІНА САМОКІШ
Внуки:
ІГОР САМОКІШ з дружиною ОКСАНОЮ
ОКСАНА СТИРАНКА з чоловіком ЮРІЄМ
РОМАН САМОКІШ з дружиною ОЛЬГОЮ
Правнуки:
АНДРІЙКА СТИРАНКА
ІВАНКА САМОКІШ

Замість квітів на могилу, просимо складати пожертви в пам'ять Покійної на Фонд Допомоги Переслідуваним в Україні і їх родинам через Курінь „Верховинки" або на Фонд Української Гельсінкської Групи.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

зі смутком повідомляє, що 29-го грудня 1981 року у м. Ріверґеді, Н. Й., помер

бл. п.

Проф. ПЕТРО АНДРУСІВ

мистець, член-кореспондент Академії.

ВШ. Дружині і Родині Покійного висловлює глибоке співчуття —

УПРАВА УВАН у США

З глибоким жалем повідомляємо Приятелів і Знайомих, що дня 30-го грудня 1981 року, по тяжкій недузі, відійшов у Вічність, на 67-му році життя,

наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО І ДІДО

бл. п.

МАКСИМ СКОРУПСЬКИЙ

ПАНАХИДА в п'ятницю, 1-го січня 1982 року в год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Koschek Funeral Home, 990 So. Broad Street, Trenton, N.J.

ПОХОРОН в суботу, 2-го січня 1982 року в год. 8:30 ранку з того ж похоронного заведення до української православної церкви св. Юрія Переможця при 839 Yardville Rd., Yardville, N.J., а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Ню Джерзі.

Горем прибиті:

дружина — БРОНІСЛАВА
син — ПЕТРО
донька — НАТАЛКА з чоловіком РОБЕРТОМ БАТЛЕРОМ
внуки — МАКС І ЛІЗА

СПІЛКА УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ АМЕРИКИ

зі сумом повідомляє своїх Членів й усіх Читачів Української Преси про втрату довголітнього активного члена Управи і заступника Голови СУЖА, відомого українського журналіста

бл. п.

Д-ра ВАСИЛЯ ВЕРГУНА

що відійшов безболісно у кращий світ в дні 25-го грудня 1981 року.

ПОХОРОНЕНИЙ на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

РАДА ДИРЕКТОРІВ та АДМІНІСТРАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ

з великим жалем повідомляє Членів та Приятелів Інституту, що 25-го грудня 1981 р. відійшов у Вічність член Інституту

бл. п.

Д-р МАРКІЯН МІҐОЦЬКИЙ

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Опечаленим Дружині і Родині Покійного складаємо наші щирі співчуття.

РАДА ДИРЕКТОРІВ та АДМІНІСТРАЦІЯ УІА

РАДА ДИРЕКТОРІВ та АДМІНІСТРАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ

з глибоким жалем і смутком повідомляє всіх Членів, Приятелів Інституту та всю Українську Громаду, що 29-го грудня 1981 року відійшов у Вічність, наш довголітній, заслужений член, директор та голова Мистецької комісії Інституту

бл. п.

Проф. ПЕТРО АНДРУСІВ

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Опечаленій Дружині Покійного та всій ближчій та дальшій Родині складаємо наші глибокі, щирі співчуття.

РАДА ДИРЕКТОРІВ та АДМІНІСТРАЦІЯ УІА

Збірник...

(*Продовження зі стор. 2*)

мистецького надбання-мозаїки як вдома, так і в розсіянні.

Читаючи сторінки цієї пребагатої книги, годилося б ще згадати про освіту, про культуру, про буденне життя цього повіту, коли б на це було відповідне місце. Лишаючи недосказане тим, хто хоче забрати в цій справі додаткове слово, ми нетерпеливо будемо очікувати чергового тому Збаражчини, який є в стадії упорядкування, теж під редакцією д-ра В. Т. Жили.

В загальному, перший том Збаражчини виданий по-фаховому: вміло, дбайливо, чисто, чітко і „настільно". До кращих прикмет цієї книги належать англійські резюме головніших статтей, численні ілюстрації та необхідні — так часто у нас занедбувані — покажчики імен і географічних назв, список ілюстрацій, карт і таблиць. Таке упорядкування вимагає часу, терпеливости і невсипущої пильности. Це є ті конечні атрибути, з яких редактор цього Збірника вповні вив'язався. До Збірника додано ще й гарну кольорову карту північно-західнього Поділля (повіти Збаразький, Скалатський і Тернопільський) в опрацюванні І. Теслі і О. Прухницького.

Як звичайно, мовний догляд проф. д-ра Яра Славутича „заокруглює" це видання і ставить його на високий літературний рівень.

Новий етап...

(*Продовження зі стор. 2*)

розпаношуватися у Мадярщині, переслідує людей вільної думки. Але одночасно з тим він зважується не раз навіть проти волі Москви на зміни. Завдяки тим змінам і відходові від комунізму та відхиленню від совєтської системи в Мадярщині покращало господарське положення, люди не ходять голодні, можна виїздити за кордон, читати чужі книжки й газети, можна навіть тут і там проявити особисту ініціятиву.

Ті чотири варіянти вичерпують усі можливості, що стоять перед сучасною Польщею.

Очевидно, що не можна виключати якоїсь зовсім нової комбінації уступок і здобутків з обидвох боків та про це передчасно говорити. Москва і Ярузельські, запамарочені своїм вступним успіхом і паралічем вільного світу не готові і не здібні до компромісів. Для того треба часу і невдач. Москва закляклa у своїй поставі та у своєму поступуванні потребує багато часу, щоб зревідувати свою поставу, а польський комуністичний уряд на її вимогу не може зважитися на ділог з власним суспільством та на розмови з Католицькою Церквою у Польщі та з робітниками і їхньою професійною спілкою. А саме від таких розмов найлегше розпочати нормалізацію відносин у Польщі.

Помер мистець...

(*Закінчення зі стор. 1*)

Андрусевих. Одружився мистець із співачкою Наталією Семіон в 1939 році. Подружжя Андрусевих прибули в 50-их роках до Філядельфії, де обоє професійно працювали у своїх ділянках. Тут св.п. П. Андрусів заснував першу „Самопоміч", працював мистцем у Міській управі, викладав у Мистецькій Студії, багато писав на мистецькі теми і малював гідні подиву монументальні картини. Мистець залишив по собі величезний доробок, про який розповідає видана за редакцією Святослава Гординського в Римі монографія „Петро Андрусів", і багато його творів, які зберігаються по приватних збірках, як наприклад, чудова картина „Княжа пристань у Києві на Дніпрі" в нюйоркській „Самопомочі", „Портрет" Ясновельможного гетьмана Івана Мазепи та багато інших.

В останні роки св. п. П. Андрусів працював над величезним полотном — картиною „Хрищення України-Руси", яку якраз закінчив цієї осени. Цей твір замовив у мистця світлої пам'яти Митрополит Йосиф Шмондюк до знаменної дати — тисячоліття хрищення України.

Панахида відбулася в п'ятницю, 1-го січня 1982 року, о годині 7:30 вечора у похоронному заведенні Дановскі, у Рівергеді. Похорон — у суботу, 2-го січня, з того ж похоронного заведення о годині 9-ій ранку до української католицької церкви св. Івана Хрестителя при Френклин Стріт у Рівергеді, а опісля на український православний цвинтар св. Андрія Первозванного в Савт Бавнд Бруку, Ню Джерзі.

Замість квітів на могилу вдова по мистцеві Наталія просить складати пожертви на видавничий фонд журналу „Нотатки з мистецтва".

Помер курінний УПА М. Скорупський

Трентон, Н.Дж. — Тут помер у вівторок, 29-го грудня, на 67-му році життя член ОУН та один з її керівних діячів, член ПУН і курінний УПА Максим Скорупський.

М.Скорупський належав до найбільш активних діячів революційного підпілля в часі Другої світової війни на Волині, а з постанням УПА вступив в її ряди й своєю хоробрістю та військовими здібностями добився до одного з найвищих постів в системі УПА, а саме посту курінного командира. На цьому пості перебував аж до приходу совєтської армії. Перед приходом совєтської армії в район дій УПА курінний М.Скорупський (Макс) у зв'язку з переводженою реорганізацією передав курінь згідно з наказом Головної команди УПА в інші руки, а сам перебився за кордон. За кордоном виконував різні завдання аж до своєї важкої недуги.

В п'ятницю, 1-го січня, о год. 2-ій вечером тут в похоронному заведенні Кошер відбулася Панахида, а в суботу, 2-го січня вранці, — похорон Покійного на український православний цвинтар св.Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж.

Привіт надбужанцям

Минає майже дві тисячі літ з того часу, як в убогому вертепі, на сіні, в місті Вифлеємі народився Син Божий. Від того часу кожного року по цілому світі в Божественній містерії лунають слова: Слава Богу в небі, На землі мир, А в людях добра воля.

В цю чудотворну Різдвяну ніч зійде ясна Вефлеємська зоря, освітить українську землю, подаючи вістку українському народові, що Христос народився, що на світ прийшов Месія. Ця вістка дійде і поза межі України, до всіх закутин світу, де живе український люд.

Застукає вона до українських селянських хат, де наші рідні сядуть до столу, що на ньому пахуче сіно прикрите білою скатерю. Застукає вона і до сірих домів по наших містах.

Застукає ця вістка до величавих соборів в Україні, що їх ворог нищить нещадно, щоб затерти сліди храмів Божих, свідків нашої віри, культури, мистецтва.

Застукає ця вістка до совєтських тюрем, до концентраційних таборів, до всіх „психушок", що в них за ґратами і колючим дротом караються сини і доньки українського народу.

Прилетить ця вістка і до наших вікон на поселеннях, де ми живемо в добробуті, маємо змогу зберігати українську традицію, українську мову. Ніхто не боронить нам зустрічати колядників, що співають прастарі і чудові українські колядки і щедрівки.

В цю чудотворну Різдвяну ніч громади наших земляків, згуртовані як одна велика родина в місцевих комітетах, у різних сторонах світу засядуть до святвечірнього столу, що на ньому горітимуть воскові свічі, як символ нашої злуки з рідним народом, бо при цьому столі ми думками летітимемо в Україну, в рідні села і міста, що в них ми виростали, жили та вийшли з них у чужину. Про Україну і про український народ ми мусимо особливо пам'ятати в ці дні і стукати до сумління вільного світу, працюючи для визволення нашої Батьківщини.

При святочному столі у нас родяться думки, висновки і постанови про загально-українські і регіональні проблеми.

За прадавнім звичаєм на Свят-Вечір голова родини складає сім'ї святочні побажання. Як речник Комітету надбужанців, я закликаю всіх надбужанців бути об'єднаними любов'ю до Бога і України. В назві нашого товариства ми вибрали слово „об'єднання", тож це нас зобов'язує шанувати людей різних релігійних переконань і політичних поглядів, та разом працювати.

Дорогі надбужанці! Ми маємо свої проблеми, свої турботи, що від них нам утікати не можна.

У нас тепер головне питання збірника — „Сини Надбужанської землі", — це наша ціль і наша журба. Ми бажаємо його вивести в світ. Про цей збірник ми всюди голосно говоримо і про нього слід згадати на Свят-Вечір і в часі Різдва.

В Україні і серед нас у країнах нашого поселення панує давній звичай ходити від хати до хати з колядою. Звичай цей в Україні завмер. У країнах нашого поселення слід надбужанцям піти з колядою, щоб придбати гроші на видавничий фонд нашого збірника. Центральний комітет Об'єднання Надбужанців, що передав мені мандат привітати сьогодні вас із Святом Різдва Христового, прохає вас допомогти своїми пожертвами, щоб збірник міг піти у світ. Збіркові листи на коляду просимо пересилати на адресу фінансового референта Ярослава Гури.

В часі Різдвяних Свят бажанням Вашого голови і Комітету є, щоб земляки Надбужанської землі частіше зустрічалися, в'язали себе любов'ю до нашої вужчої батьківщини і дбали про видання збірника „Сини Надбужанської Землі".

Христос Родився!

Іван Костюк,
голова Об'єднання надбужанців.

ПРОЦЕС ПРОТИ Вейна Вілліямса, негритянина в Атланті, Джорджія, якому прокуратура закидає два вбивства з усіх 28, розпочався і тепер формується лава присяжних. Процес формування триватиме правдоподібно два тижні, а саме розправа простягнеться напевно на кілька тижнів, якщо не місяців, — твердять поінформовані особи. Як відомо, після арешту В. Вілліямса вбивства юнаків в Атланті припинилися, хоч оскаржений не признається до жадного з цих вбивств.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АННА С. БОДНАРЧУК, член Відд. 334-го ім. Івана Франка в Клівленді, Огайо. Померла 24-го червня 1981 р. на 64му р. життя. Нар. 1916 р. в Клівленді, Огайо. Членом УНС стала в 1960 р. Залишила у смутку чоловіка Николу, дочок Катерину МекНеб, Каролину Гарапич, 4-ох внуків, пасерби Ольга Фрик, Волтер Сайдер і Євген Сайдер. Похорон відбувся 27-го червня 1981 р. на цвинтарі Бруклин Гайтс в Клівленді, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять !
Стефанія Боганек, секр.

СТЕПАН ЛАБИК, член УНС Відд. 334-го ім Івана Франка в Клівленді, Огайо, помер 25-го червня 1981 р. на 86-му році життя. Нар. 1895 р. в Перемишлі, Україна.; членом УНС став в 1931 р. Залишив у смутку сина Тері, дочку Вірджінію, пасербицю Ольгу, сім унуків і двох нерідних унуків. Похорон відбувся 29-го червня 1981 р. на цвинтарі Бруклин Гайтс в Клівленді, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять !
Стефанія Боганек, секр.

АННА БОРЕЦЬКА, членка УНС, Відд. 287 Т-ва „Сини України" в Джерзі Сіті, Н.Дж. Померла 4-го жовтня 1981 р. на 82-му р. життя. Нар. в 1898 р. в Суниці Раковій, Самбір. Членом УНС стала 1919 р. Залишила в смутку синів Геррі і Володимира: дочок, Анну Гавзер, Марію Чендлер і Розу Ікс. Похорон відбувся на цвинтарі Великої Армії Республіки в Самміт Гілл, Па.

Вічна Їй Пам'ять !
Б.Ясінський, секр.

КАТЕРИНА ҐОЙ, членка УНС, Відд. 316 Т-ва Українського Народного Дому в Рочестері, Н.Й.Померла 14 липня 1981 р. на 65-му році життя. Нар. 1916 р. в Рочестері, Н.Й. Членом УНС стала в 1934 р. Залишила в смутку мужа Василя і сина Івана. Похорон відбувся 17-го липня 1981 р. на цвинтарі Святого Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять !
Секретар

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, шоб запевнити їм кращу будучність в нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!